

L'Ebre té una edat de 10 milions d'anys, segons un destacat estudi geològic

M. PALLÁS
TORTOSA

Els geòlegs Álvaro Arasa i Lluís Cabrera, del Grup Ebrerecerca, han publicat aquest mes de setembre a la prestigiosa revista *Geologia Acta* de la Universitat de Barcelona el treball «*Neogene-Quaternary onshore record in the lower Ebro river incised paleovalley*».

Segons els catedràtics, fa molts anys, entre 35 i 25 milions d'anys, l'àrea actual de la conca de l'Ebre a les rodalies de les actuals Flix i Mequinensa estava ocupada per les aigües d'un llac poc profund que s'estenia fins més enllà de Fraga i Saragossa. Els rius que drenaven les aigües de pluja del Pirineu i de les serres les aportaven a aquell sistema lacustre tancat. Era, segons aquest estudi,

una conca en la qual el balanç entre aportació d'aigua i evaporació variava seguint cicles climàtics humits-àrids que feien canviar el volum de les aigües retingudes.

Així doncs, el paisatge de la conca de l'Ebre ha canviat infinit des de la prehistòria. «Abans el riu Ebre no drenava al mar Mediterrani, sinó que anava a un llac», explica al *Diari* geòleg Álvaro Arasa, que porta ampliant la seua tesi amb nous estudis des de fa un grapat d'anys. «Els geòlegs podem llegir el que passava fa milions d'anys pel que queda registrat a les roques, als còdols, als sediments».

Aquell drenatge estava condicionat per les pujades i baixades del nivell del mar, que fa 11 mi-

lions d'anys va baixar uns cent metres. El riu Ebre es formà a partir d'aquelles pujades i baixades i dels processos d'erosió, fa 10 milions d'anys. Els petits rius existents a la serralada muntanyosa que limitava la conca de l'Ebre pel sud-est van incrementar la seua capacitat d'erosió, les seues capçaleres van remuntar aigües amunt i van formar valls encaixades. Al pas de Barrufemes, entre Xerta i Miravet, i al pas de l'Ase entre Garcia i Ascó es pot deduir l'existència de l'excavació de la vall del que va ser el primer riu Ebre.

Segons els geòlegs, fa uns 6 milions d'anys el riu Ebre desembocava al nord de l'Ampolla, de Cap-Roig, i ja havia configurat en

gran part, mitjançant l'erosió, el que actualment és la xarxa de drenatge de la conca hidrogràfica de l'Ebre.

Una altra dada impactant que aporta l'estudi és que es calcula que fa uns 7 milions d'anys el mar Mediterrani va arribar a assecar-se, a causa també de quedar tancades les connexions marines entre la Mediterrània i l'oceà Atlàntic, ja que hi va haver un xoc entre la placa africana amb l'europea.

Després de formar-se l'estret de Gibraltar, el nivell del mar va anar pujant progressivament fins a establitzar-se. Es calcula que s'han generat i superposat fins a cinc deltes a la desembocadura del riu Ebre.